

24.1.12.3 RONDONOM de kachel

Ook als je geen (spek)steenkachel 📖 hebt kan je warmte in stenen opslaan. Je kan een dubbele kooi van gaas (betonnetten, Amerikaanse draad) rond en tegen (een gedeelte van) de kachel plaatsen, en die vullen met (decoratieve) droge keien of zelfs bakstenen als warmteaccumulator. In tuincentra vind je er ook mooie schanskorven 📖 (en stenen) voor. Gebruik geen lucht- of waterhoudende (rivier)stenen. Lucht en water zetten sterk uit door verhitting. De stenen kunnen dan als popcorn of kastanjes gepoft worden en dus exploderen.

Warme lucht kan er tussen circuleren naar de kamer. De verwarmde stenen houden de hitte langer vast dan de ijzeren kachel.

Rond de kachel werden sokken, handschoenen e.d. gedroogd en verwarmd.

Een rookdetector is tegenwoordig verplicht. Een CO (koolstofmonoxide) verklikker is zeker zinvol en kan levens redden.

Van de vaak in een mooi design gepresenteerde werktuigsetjes met borsteltje, schepje, haardtang, gebruik ik alleen de pook (ook rakel genoemd, of hier: keuterijzer). En verder een gewoon vuilblik met handborstel. En na het schoonmaken en vullen een stofzuiger. Een metalen kuip om de asla leeg te maken is veiliger dan dumpen.

Onbrandbaar kachelmastiek heb ik wel eens gebruikt om barsten in een gietijzeren model dicht te plamuren.

Onbrandbaar afdichtingslint en dito lijm heb je af en toe nodig om defecte delen die voor 'valse trek' zorgen te dichten of ruiten te vervangen.

Wordt het handvat van de kacheldeur te heet dan kan je eventueel betakelen (omwinden) met touw (of ovenwant of pannenlap gebruiken).

Ik gebruik soms 'kachelpoets' om doffe plekken terug op te frissen.

De ingrediënten voor **kachelzwart(sel)** (📖 -potlood, -glans) waren hars grafietpoeder, lampzwart en terpentijn. Lampzwart 📖 is als pigment gebruikte verbrandingrest, meestal van olie (door onvolledige verbranding). Ook water, lijnolie en paraffine werden gebruikt om een goed smeerbare pasta te maken.

Een moderne versie van Eres-Sapoli geeft als samenstelling: water, aluminiumoxide, calciumcarbonaat, alifatische koolwaterstof, minerale was, paraffine, ijzeroxide.

Onder de kachel kan een vonkenplaat op de (houten of kunststof) vloer zinvol zijn. Er kunnen via de aslade of de deur al eens gensters uitspringen.

Een zware speksteen- of ander massakachel kan je enkel op een stevige ondergrond zetten. Eventueel moeten onderliggende verdiepingen geschraagd worden.

Onze Leuvense stoof (type plattebuiskachel) stond vroeger op blauwachtige glazen **voetjes**, een soort schaaltes. Dat had vooral een praktische reden: bij het poetsen werden de ijzeren kachelpoten niet nat, en zo kwamen er ook geen roestvlekken op de vloer. Ik leg nog altijd steen of keramiek (vb. een klein, rond mozaïektegeltje voor badkamer) onder de kachelpootjes.